

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

Saksbehandler:

Dato:

15/3289-3

Astrid Baastad

05.06.2015

Høringssvar - forslag til endringer i forskrifter til folketrygdloven og spesialisthelsetjenesteloven - finansiering av behandling i spesialisthelsetjenesten etter henvisning fra tannlege

Helse- og omsorgsdepartementet sendte 27. mars 2015 på høring forslag til endringer i forskrifter til folketrygdloven og spesialisthelsetjenesteloven. (Forskrift om utgifter til poliklinisk helsehjelp og forskrift om stønad til dekning av legeutgifter) Forslaget går ut på å utvide dagens ordning slik at utgifter til undersøkelse og behandling i sykehuspoliklinikk og hos privat legespesialist med driftsavtale med regionalt helseforetak, og som utføres på grunnlag av henvisning fra tannlege, skal dekkes på samme måte som når det foreligger henvisning fra lege, kiropraktor eller manuellterapeut.

Det foreslås også å forskriftsfeste en plikt for poliklinikk og legespesialist til å sende kopi av tannlegens henvisning til pasientens fastlege. Videre foreslås forskriftsendringer for å tilpasse bestemmelsene om utsending av epikrise i poliklinikkforskriften og i normaltariffen til helsepersonelloven § 45a. Dette for å sikre helhet og sammenheng i regelverket og for at det klart skal fremgå også av de nevnte forskriftene at pasienten har mulighet til å motsette seg utsending.

Hvem kan henvise

Helsedirektoratet er kjent med / erfarer at det er en del misforståelser i tjenesten rundt hvem som kan henvise til spesialisthelsetjenesten. Noen har den oppfatning at det kun er leger som kan henvise til spesialisthelsetjenesten. Andre er av den oppfatning at det kun er de helsepersonellgrupper som utløser refusjon som kan henvise til spesialisthelsetjenesten.

Det er derfor svært viktig at departementet presiserer at tannleger, som andre helsepersonellgrupper, i dag både kan og skal henvise til et annet behandlingsnivå eller til helsepersonell med annen kompetanse når dette anses nødvendig, jf. helsepersonelloven § 4. Det er, som departementet påpeker, først og fremst forsvarlighetskravet som sier noe om hvor langt kompetansen rekker. Henvisningsplikten inntreffer når pasientens sykdomssituasjon er av en slik karakter at helsepersonellet, her tannlegen, ikke kan anses for å ha de nødvendige kvalifikasjoner til selv å diagnostisere eller behandle pasienten.

Det er derfor positivt at det presiseres at problemstillingen i høringsnotatet ikke er om tannleger skal få henvisningsrett til annet helsepersonell eller annet behandlingsnivå, men om

Helsedirektoratet - Divisjon helseøkonomi og finansiering

Avdeling legemiddel- og tannhelserefusjon

Astrid Baastad, tlf.: 24163982

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Pilestredet 28, Oslo • Tlf.: 810 20 050

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

henvisning fra tannlege skal likestilles med henvisning fra lege mv. og gi grunnlag for dekning av utgifter til poliklinisk undersøkelse og behandling i spesialisthelsetjenesten og hos private legespesialister.

I høringsnotatet fra departementet fremgår det under punkt 5.2 at det er forsvarlighetskravet som skal ligge til grunn for henvisningen, og at man derfor ikke ser det som hensiktsmessig å begrense tannlegens henvisning til kun å gjelde enkelte spesialister og prosedyrer.

Helsedirektoratet mottar en del spørsmål omkring hvilket helsepersonell som kan henvise til hvilken behandling i poliklinikk. Det har til departementet tidligere blitt påpekt en ulikhet mellom poliklinikkforskriften og forskrift om dekning av laboratorieutgifter mv. Etter forskrift om dekning av laboratorieutgifter mv. § 3 følger det at undersøkelse ved laboratorievirksomhet refunderes om den er rekvirert av lege, tannlege eller jordmor, mens refusjon for undersøkelse ved røntgenundersøkelse kun ytes om undersøkelsen er rekvirert av lege, tannlege, kiropraktor eller manuellterapeut.

Etter poliklinikkforskriften § 2 følger det imidlertid at pasienten «normalt» skal være henvist fra lege kiropraktor eller manuellterapeut for at godtgjørelse ytes.

Ved å innføre henvisningsrett for tannleger vil man måtte være bevisst at dette innebærer en ordning, som ved annen henvisning, hvor Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) ikke vil kunne ha noen kontrollmulighet for sine utbetalinger. Henvisningen skal skje på bakgrunn av en forsvarlighetsvurdering hos tannlegen, jfr. helsepersonelloven § 4.

HELFO har ingen myndighet eller kompetanse til å gå inn i vurderinger etter helsepersonelloven, og man kan derfor ikke ha en finansiell kontroll over hensiktsmessigheten ved de enkelte henvisningene fra tannlege.

Endringer i forskrifter for å samordne med helsepersonelloven § 45a.

For å få en tilpasning til helsepersonelloven § 45a om epikrise foreslår departementet endringer i forskriftene om utgifter til poliklinisk helsehjelp og om stønad til dekning av legeutgifter.

Det følger av helsepersonelloven § 45 a at epikrisen som hovedregel skal sendes til innleggende/henvisende helsepersonell, til det helsepersonellet som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging, og til pasientens faste lege. I mange tilfelle er det én og samme person som utgjør alle disse tre kategoriene. I de tilfellene der innleggende/henvisende helsepersonell ikke er den faste legen til pasienten, men for eksempel legevaktslege, fastlege i vikarordning eller sykehjemslege, må epikrisen i tillegg sendes til pasientens faste lege, eventuelt også til det helsepersonellet som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging. Pasienten kan også be om at epikrisen blir sendt til annet helsepersonell enn de som er nevnt her.

Av forslag til endring i forskrift om utgifter til poliklinisk helsehjelp § 2 tredje ledd følger det at henvisende instans og pasientens faste lege skal ha epikrise. For å sikre at pasienten får forsvarlig helsehjelp etter utskrivning kan også andre ha behov for en epikrise. Pasienten kan også ønske at andre får epikrise. Etter Helsedirektoratets vurdering er derfor ikke forslag til endringer i tråd med helsepersonelloven § 45a.

Forskriftsendringen i § 2 tredje ledd legger opp til at pasienten kun kan motsette seg at epikrise sendes til den faste legen, men av helsepersonelloven § 45 a følger det at pasienten i

tillegg også kan motsette seg at epikrise sendes til innleggende/henvisende helsepersonell og til det helsepersonell som trenger opplysningene for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging. Innleggende/henvisende helsepersonell og det helsepersonell som trenger opplysningen for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging kan være den faste legen, men trenger som nevnt ikke alltid være det.

I forskrift om stønad til dekning av legeutgifter merknad B4 fremgår at «Spesialisten skal sende skriftlig rapport (epikrise) til henvisende behandler og til pasientens faste lege, med mindre pasienten motsetter seg det». Her er det presisert at pasienten kan motsette seg det, men det er kategorien annet helsepersonell som trenger opplysningen for å kunne gi pasienten forsvarlig oppfølging er uteglemt.

Etter helsepersonelloven § 45 a er det ikke krav om samtykke fra pasienten før epikrisen blir sendt, men fremgår likevel at pasienten bør ha anledning til å opplyse hvem epikrisen skal sendes til. Dette er ikke omtalt i forskriftsendringene.

Selv om lov alltid går foran forskrift ved motstrid, mener direktoratet at forslagene til forskriftsendringer kan skape forvirring og uklarhet hos pasienter, brukere, pårørende og i tjenesten. For å oppnå formålet med endringen helhet og sammenheng i regelverket foreslår vi en klargjøring. I stedet for å ta inn i forskrift deler av helsepersonelloven § 45a, som regulerer utarbeidelse og oversendelse av epikrise ved utskrivning fra helseinstitusjon og etter poliklinisk behandling hos spesialist, kan det vurderes å vise til lovens § 45a.

Forskriftsfeste en plikt til å sende kopi av henvisning

Det foreslås også å forskriftsfeste en plikt for poliklinikk og legespesialist til å sende kopi av tannlegens henvisning til pasientens fastlege. Direktoratet støtter i utgangspunktet forslaget da det er viktig at fastlegen kan følge med på behandlingsforløpet til sine pasienter, men stiller spørsmål ved om det er hensiktsmessig at oppgaven legges til poliklinikken eller legespesialisten. I forskriftsteksten knyttes dette til oversendelse av epikrise. Det vil ofte gå noe tid fra henvisning er sendt til pasienten er ferdigbehandlet og epikrisen er klar. For at fastlegen på et tidlig tidspunkt skal få informasjon om pasienten er det derfor mer naturlig at henviser – i dette tilfelle tannlegen – får en slik plikt. Vi antar at det også vil være mer praktisk om man legger en slik plikt på henviser, her tannlege. Dette er i tråd med det som legges opp til i henvisningsveilederen, som nå er på høring, hvor det anbefales at dersom en annen enn fastlegen har henvist pasienten så bør fastlege alltid ha kopi hvis pasienten ikke har motsatt seg det. Det bør også reguleres hvorvidt pasienten har anledning til å motsette seg at kopi av henvisningen sendes fastlegen.

For at fastlegen skal få informasjon om alle sine pasienter og ikke bare de som blir henvist videre fra tannleger mener direktoratet at plikten til å sende kopi til fastlegen bør gjøres generell. Etter direktoratets vurdering gjør de samme hensyn seg gjeldende uavhengig av hvem som henviser.

Vennlig hilsen

Erik Hviding e.f.

avdelingsdirektør

Astrid Baastad
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk